

ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ВИБУХУ

асист. **Омельяненко В.А.**, студент групи ІТ-22 **Шинкар І.В.**

Темпи розвитку інформаційної економіки зростають. Трансформація економічної системи будь-якої країни світу відбувається в умовах виникнення і поширення нових інформаційних технологій, включення їх в усі етапи відтворювального процесу та посилення ролі інформації як одного з найважливіших факторів виробництва. Одночасно з цим змінюється зміст і вплив інших факторів виробництва: людських, природних, капітальних; відбуваються значні зміни в системі економічних відносин. Всі ці процеси вимагають вивчення. Тому метою роботи є дослідження економічних наслідків інформаційного вибуху.

З соціально-економічної точки зору основна теза, якою характеризують розвиток інформаційного суспільства, – це виникнення економіки знань (у 1980-ті роки її називали інформаційною економікою). В умовах дефіциту інших ресурсів і завдяки можливостям, що відкриваються інформаційно-комунікаційними технологіями, зростає економічна роль знань, що робить їх головним ресурсом розвитку.

Водночас за Мальтусом, людство як виробник відстає від себе як споживача. На початку третього тисячоріччя, основні ресурси суспільства – не промислові або сільськогосподарські, а інформаційні. Якщо матеріальне виробництво людства відстає від його ж матеріальних потреб, то ще більше відстає інформаційне споживання індивіда від інформаційного виробництва людства [1]. Співвідношення між масою та інформацією буде змінюватися і далі. Американський бізнесмен П. Хоукен, автор книги «Економіка майбутнього», відзначає, що корінна відмінність між теперішнім станом економіки і тим, що був 20 років тому, полягає в тому, що виробник уже не може використати більше енергії для збільшення продуктивності. Це занадто дорого. Замість цього він повинен стати ефективніше в тім справі, що він робить, і в цьому йому допоможе інформаційна економіка.

Інформація в економіці проявляється в множині аспектів, зокрема: виробництво інформації як такої – це виробнича галузь, тобто вид економічної діяльності; інформація є фактором виробництва, один з фундаментальних ресурсів будь-якої економічної системи; інформація є об'єктом купівлі-продажу, тобто є товаром; деяка частина інформації є суспільним благом, що використовується всіма членами суспільства; інформація – це елемент ринкового механізму, який поряд з ціною і корисністю впливає на визначення оптимального та рівноважного станів економічної системи.

Разом з тим інформація стає все більш надмірною і "розмитою". За статистикою, обсяг цифрової інформації подвоюється кожні вісімнадцять місяців. У більшій частині (до 95%) цей потік складається з неструктурованих даних (лише 5% становлять різні бази даних – тим або іншим способом структурована інформація). Тому виникає проблема інформації про інформацію – проблема метаданих. Необхідність обробки інформації створює проблема нового статусу інформації – як первинного матеріалу, як чинника економіки, близького до природних ресурсів.

Вчені зазначають, що в історії розвитку цивілізації відбулося кілька інформаційних революцій – перетворень суспільних відносин через кардинальні зміни в сфері обробки інформації. Наслідком подібних перетворень було придбання людським суспільством нової якості.

Остання інформаційна революція висуває на перший план нову галузь – інформаційну індустрію, пов'язану з виробництвом технічних засобів, методів, технологій для виробництва нових знань. Найважливішими складовими інформаційної індустрії стають всі види інформаційних технологій, особливо телекомунікації. Сучасна

інформаційна технологія спирається на досягнення в області комп'ютерної техніки та засобів зв'язку. Ускладнення індустріального виробництва, соціального, економічного та політичного життя, зміна динаміки процесів у всіх сферах діяльності людини привели, з одного боку, до росту потреб у знаннях, а з іншого боку – до створення нових засобів і способів задоволення цих потреб.

Інформаційний вибух має наступні прояви: з'являються протиріччя між обмеженими можливостями людини зі сприйняття та переробки інформації та існуючих потужних потоків і масивів інформації; існує велика кількість надлишкової інформації, що ускладнює сприйняття корисної для споживача інформації; виникають певні економічні, політичні та інші соціальні бар'єри, які перешкоджають поширенню інформації. Наприклад, через дотримання таємності часто необхідною інформацією не можуть скористатися.

Економіка стає все більш "інформаційно-інтенсивною", все більш "датацентрованою", що вже починає трансформувати бізнес, уряд та приватне життя. Нові реалії вимагають нових підходів. В умовах інформаційного вибуху підприємства повинні приділяти більше уваги таким сферам, як реалізація та збут продукції, маркетинг, економія всіх видів комерційних витрат для збільшення своїх доходів і поліпшення фінансового становища, ніж власне управління виробництвом з метою зниження витрат.

1. Эпштейн М.Н. Информационный взрыв и травма постмодерна / М.Н. Эпштейн // Звезда, 1999. – № 11. – С. 216-228.

Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 6-8 травня 2014 р.: у 2-х т. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, О.В. Люльова. - Суми : СумДУ, 2014. - Т.2. - С. 102-103.